

Een aardige injectie poëzie en kunst waarmee we onze aders nog eens goed volpompen. Zo sluiten we de zomer af: een bezoek aan het kunstenfestival. In de container die Koen Vanmechelen liet droppen op het stilaan leeglopend dorpsplein in Watou noteer ik dat ik wil meewerken aan zijn project. In december verblijf ik namelijk in het Huis van de Dichter om aan mijn nieuwe bundel WAAGZIN te werken. Op dat moment heb ik geen flauw idee hoe ik 'mijn' bijdrage aan dit voorstel dat kunstenaars, dichters en Watounaars samenbrengt kan vormgeven. Ik weet dat Watou tijdens de wintermaanden zo goed als dood is.

December 2021. Het is er ontzettend stil. Ik heb het geluk dat ik heel veel sterren kan zien. De nachten zijn helder. Ideaal om te schrijven dus. Soms ben ik heel vroeg op pad om de omgeving te verkennen. Voor mij is hardlopen dé manier om je lichaam ten volle aan een landschap te laten wennen. Een tractor verblindt mij met zijn felle lichten langs de smalle slingerende boerenwegels. Een Franse postbode zwaait wanneer ik haar voor de derde keer kruis. Er zijn heel weinig mensen op straat. Alle restaurants zijn gesloten. Om vijf uur in de namiddag is het al pikdonker. Hoe kan ik de Watounaar benaderen? Ik trek mijn stoute schoenen aan en neem telefonisch contact op met de directies van de plaatselijke lagere scholen. Zijn zij op de hoogte van het idee om mee met de inwoners van Watou te bepalen wat het kunstenfestival kan betekenen? Ik vraag hen of zij bereid zijn mee te werken aan poëziewerkshops met de kinderen. Zij hebben tot nu toe geen ervaring met sessies creatief schrijven. De coronamaatregelen staan niet toe dat ik lijfelijk aanwezig ben in de klassen, maar ze sluiten niet uit dat het later in het schooljaar wel kan. In maart ben ik opnieuw te gast in Watou met het dichterscollectief Obsidiaan.

Maart 2022. Groen licht voor de poëziewerkshops. Ook al is het niet de eerste keer, niemand kan verzekeren dat je er zonder kleerscheuren vanaf komt. Je weet nooit hoe kinderen en leerkrachten reageren. Wanneer een jongetje zijn gedicht over zijn overleden cavia voor de klas voorleest rollen de tranen over zijn wangen.

Het bezoek aan de klassen uit de derde graad van de lagere scholen van Abele en Watou resulteert in twee heel uiteenlopende ervaringen. De verwondering bij kinderen is groot en hun respons spontaan. Ik probeer in te spelen op hun leefwereld. Ik stel mezelf voor als een taalfoutliefhebber. Hoe kunnen zij hun singuliere stem laten klinken? We steken van wal met een taalspelletje waarbij ik hen vraag naar dobbelstenen te kijken als waren het wakken in het ijs met ijsberen rond. In het klimaatgedicht '*Akkoord voor de Noodzee 2030*' vertolk ik in een soort onderwatertaal het antwoord van de zee op de vervuiling: '*denk aan de oogst van zaweewieren/ denk aan uitbuitelingen van dolfijnen*'. De kinderen duiken enthousiast mee in een voor hen onbekende verhalenwereld.

Mijn eerste bundel heet 'Eistijden'. Ik vraag wat hen opvalt aan deze titel?. "Wat betekent volgens jullie 'Tussentij' - in de titel van mijn tweede bundel verbind ik 'tijd' met 'getijden'?". Ik leg hen graag mijn 'moedergedichten' voor omdat die bevattelijk zijn. Hierin laat ik hen kennismaken met de uitdrukking 'iets in het schild voeren'. Een kever [*woonde in de borst van mijn moeder*] speelt de hoofdrol in het gedicht, waar staat die voor?

Voorwerpen die ze dagelijks gebruiken hebben ook een verhaal met meerdere betekenissen zoals in 'De Kleine Prins', toevallig ook de naam van de school in Abele. Ik teken een hoed en tegelijk een slang die een olifant at. Ze snappen al een beetje welke richting we kunnen inslaan met poëzie. Het gedicht 'Lijmen' van Joke van Leeuwen gaat over verlies.

Hebben zij gelijkaardige ervaringen meegemaakt? Het is een prima werkinstrument omdat het illustreert hoe je zelf woorden kan verknippen tot iets nieuws. Ze leren hoe ze gevoelens kunnen opwekken bij anderen door dingen weg te laten of te suggereren. Bij het in canon zingen van twee gedichten op muziek van Mozart komen ze op dreef.

Hoe ervaren zij het kunstenfestival? Zien zij (nog) het naar binnen gekeerde spiraalgedicht van Bart Moeyaert tegen de muur van het Hommelhof, de betonnen boom met een spiegel als kruin van Roger Raveel, het silhouet van Hugo Claus? Voor heel wat kinderen zijn de kunst- en poëziefhebbers indringers die heel de zomervakantie hun straat inpalmen. Eén kind reageert met “er valt dan van alles te beleven”.

En dan begint het echte werk: een eigen gedicht schrijven. Hoe kunnen ze zelf verschillende lagen creëren? Ze kiezen fragmenten uit tijdschriften, verzinnen zelf woorden. Na afloop wil één meisje haar tekst nog niet tonen. Zij slaagt er in een heel blad vol te schrijven en nog is zij niet tevreden over haar prestatie. Ze vraagt aan haar buurmeisje om de hele tekst over te pennen omdat zij niet netjes schrijft.

Een vaak terugkerende vraag: ‘moet het gedicht rijmen?’. Ter illustratie van hun ijver citeer ik dit fragment: *De maan werd vervloekt, het meisje ging naar tijd op zoek*. In een ander gedicht heeft de leerling het over een *ruimte rover*. De regels laat hij voorafgaan door een soort rooster waarin zijn personages afwisselend aan het woord komen zoals in een theaterstuk: *rover/ spreker/ man*. In ‘*De herontdekking van de ziel*’ gaat het over *alledaagse wonderen*. De best geslaagde woordvondst vind ik wel de *poëzee*: (met wat verder in het gedicht) ... *verdrinken kan je hier niet*

Het titelloze groepsgedicht nodigt uit:

kom je mee zwemmen in de poëzee

inktspatten, gedragen door een lied

je barricadeert de ramen en deuren

de regen ruist

wees een orkaan, niet razend

de diepste wortel van de boom

de bloeddoorlopende betekenis van liefde

Het pakt mij wanneer een jongetje mij komt nahollen om mij te bedanken. De juf vertelt me dat zijn vader overleden is en dat zij tot haar verwondering merkt dat hij deze ingrijpende gebeurtenis verwerkt in zijn tekst en het ook wil voordragen.